č. j. 7A 146/2001 – 29

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci žalobce Plzeňský kraj se sídlem Kroupova 18, Plzeň, zastoupeného JUDr. Petrem Ritterem, advokátem se sídlem AK, Riegrova 12, Olomouc 772 00, proti žalovanému Ministerstvu zemědělství se sídlem Těšnov 17, Praha 1, 117 05, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 9. 2001 č. j. 11510/2001-3070,

takto:

I. Rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 25. 9. 2001 č. j. 11510/2001-3070 se v části výroku, jímž byly za základě § 19 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) pro další hospodaření a nakládání s nemovitým majetkem uvedeným v příloze B, části I.A citovaného rozhodnutí stanoveny podmínky pod body 2, 3 a 4 zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
II. Účastníkům řízení se náhrada nákladů nepřiznává.

Odůvodnění:

Napadeným rozhodnutím žalovaného došlo s účinností od 1. 10. 2001 k přechodu věcí, práva a závazkům k nimž náleželo právo hospodaření Střednímu odbornému učilišti lesnickému a zemědělskému a Učilišti, se sídlem M. 228/II v R. do působnosti kraje Plzeňského. Věci movité a nemovité, jakož i ostatní práva a závazky byly uvedeny v příloze B rozhodnutí. Žalovaný součástí výroku napadeného rozhodnutí učinil podmínky, jež mají svůj základ v ust. § 19 zákona o krajích. Byly rozčleněny do čtyřech bodů tohoto znění: 1. Nemovitosti budou využity pro výchovu a vzdělávání nebo pro poskytování školských služeb v předškolních zařízeních, školách a školských zařízeních zřízených krajem. 2. Změna účelu využití nemovitostí nebo jejich částí či součástí mimo rámec bodu 1), jejich prodej, směnu, darování vklad do majetku jiné osoby nebo zatížení zástavním právem, popřípadě výpůjčka či nájem nemovitostí nebo jejich částí či součástí na dobu delší jednoho

roku jsou možné jen s předchozím písemným souhlasem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT). 3. Nebude-li využití nemovitostí pro výchovu a vzdělávání v předškolních zařízeních, školách nebo školských zařízeních zřízených krajem možné a MŠMT odepře souhlas ke změně účelu využití nemovitostí nebo k jejich prodeji, směně, darování či vkladu do majetku jiné osoby, je kraj povinen předložit státu - MŠMT nejpozději do 90 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno odepření souhlasu MŠMT, návrh smlouvy o darování příslušných nemovitostí do vlastnictví státu, potvrzený dárcem. 4. Neudělí-li MŠMT souhlas k výpůjčce či nájmu nemovitostí nebo jejich částí či součástí na dobu delší jednoho roku, je kraj povinen předložit státu - MŠMT nejpozději do 90 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno odepření souhlasu MŠMT, půjčovatelem potvrzený návrh smlouvy o výpůjčce příslušných nemovitostí nebo jejich částí či součástí, a to ve prospěch státu - MŠMT nebo jiné osoby, kterou určí MŠMT.

Žalobce požadoval zrušení rozhodnutí žalovaného v části stanovující podmínky uvedené pod body 2, 3 a 4, a to z důvodu rozporu s články 8, 99, 100 a 101 Ústavy České republiky, jakož i Evropskou chartou místní samosprávy.

Dne 13. 8. 2002 Ústavní soud v plénu zrušil ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 129/2000Sb., o krajích (krajské zřízení), a to dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů, k tomu došlo dne 6. 9. 2002, pod č. 404/2002 Sb.

Postupem podle §§ 130 odst. 1 a 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní věc převzal k vyřízení Nejvyšší správní soud. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Podle odst. 2 věta první soud přezkoumává v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud má rozhodnout o žalobě za situace, kdy protiústavnost § 19 odst. 1 zákona o krajích byla vyslovena Ústavním soudem, a to k datu následujícímu vydání napadeného rozhodnutí. Z odůvodnění nálezu Ústavního soudu, na které se plně odkazuje, nelze jinak, nežli učinit závěr o neústavnosti obsahu § 19 odst. 1 cit. zákona po celou dobu jeho účinnosti. Ačkoli tento soud sám řízení o zrušení předmětného ustanovení nevyvolal, nemůže pominout tuto zásadní změnu právního stavu a trvat na formálním naplnění procesního předpisu (§ 75 odst. 1 s. ř. s) při vědomí, že tím sice koná podle jeho textu, nikoli však smyslu. Zákon nepochybně procesní nástroje, jimiž disponuje, vnímá toliko jako prostředek vedoucí ke sjednání spravedlnosti. Nastala-li situace, pro níž je typický rozpor mezi rozumným řešením, na něž však není norma beze zbytku připravena a řešením, jež sice lze pod text právního předpisu zahrnout, avšak vede toliko k nadbytečnému zatížení účastníků řízení novými řízeními (zde ústavní stížností), je třeba, podle názoru soudu, zvolit řešení, které by odpovídalo principu oprávněného očekávání, jenž je součástí moderního pojímání práva. V daném případě prostor pro nápravu byl otevřen podáním opravného prostředku, a jde tak o situace odlišnou od té, kdy by žaloba podána nebyla, co se týče právních vztahů vzniklých před zrušením právního předpisu. Potvrzovat zákonnost rozhodnutí žalovaného za situace vědomí o neústavnosti celého postupu soud za rozumné řešení nepovažuje, stavěl by tak jen další překážku na cestě, jejíž cíl je nabíledni. Tím by devalvoval i sám princip přezkoumání rozhodnutí orgánů veřejné správy, jak je soudním řádem správním předvídán. Na tomto místě pak nelze ani zákonnost rozhodnutí přezkoumat ve vztahu k ustanovení § 19 odst. 1 cit. zákona, které bylo prohlášeno za protiústavní z důvodů chybějícího stanovení podmínek hospodaření s nabytým majetkem a zakládá tedy možnost libovůle orgánů státu při jejich stanovení a stálo tak v protivenství vůči čl. 101 odst. 4 Ústavy, když svou obecností a

neurčitostí nenaplnilo znaky předvídatelnosti, dostatečné preciznosti a jasnosti, jimiž se vyznačuje pojem „zákona“ v právním státě.

Ze všech těchto důvodů proto soud přistoupil ke zrušení rozhodnutí žalovaného v rozsahu napadeném žalobcem podle § 78 odst. 1 s. ř. s. V dalším řízení žalovaný bude vycházet z právního názoru soudu shora vyjádřeného, totiž o nemožnosti stanovení podmínek opírajících se o ust. zrušeného § 19 odst. 1 zákona o krajích. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s., když za důvod zvláštního zřetele hodného pro nepřiznání náhrady úspěšnému účastníkovi řízení považoval skutečnost, že žalovaný správní orgán aplikoval v té době platný zákon, který mu takovýto postup umožňoval a sám jeho neústavnost namítnout nemohl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není opravný prostředek přípustný (§ 53 odst.3 s. ř. s a contr.)

V Brně dne 13. 5. 2003

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu